

Baskische cultuur bingen in BILBAO

Wie aan Bilbao denkt, denkt aan het Guggenheim. Maar de Baskische stad herbergt nog zoveel meer musea die de moeite waard zijn. En natuurlijk zijn de heerlijke *pintxos* en *vinos* in een van de vele barretjes sowieso al een goede reden voor een bezoek! Por Favor trok eropuit om Baskische cultuur te bingen in Bilbao.

WILKE MARTENS

Het mag duidelijk zijn: zonder het Guggenheim Museum was Bilbao nooit de toeristische trekpleister geworden die het nu is. Sinds de deuren van het iconische gebouw van architect Frank Gehry in 1997 opengingen, is het aantal toeristen in de stad explosief gestegen. Er komen maar liefst een miljoen mensen per jaar naar Bilbao, speciaal voor het architectonische hoogstandje. Dat gaat natuurlijk gepaard met economische groei, meer banen en meer aanzien voor de stad. Dit verschijnsel is zelfs vernoemd naar de Baskische stad: het Bilbao-effect.

Een bezoek aan het Guggenheim Museum mag dan ook niet ontbreken tijdens je citytrip in Bilbao. Niet alleen de buitenkant van het glinsterende gebouw is de moeite waard, ook de meesterwerken binnen moet je gezien hebben. Zo blijft *The Matter of Time* van Richard Serra fascineren. Het enorme werk is speciaal ontworpen voor de grootste expositiezaal, die maar liefst 30 meter breed en 130 meter lang is. Serra vulde hiervoor zijn eerdere werk *Snake* - drie gigantische stalen platen van maar 5 centimeter dik die door hun slingering zonder andere bevestiging overeind blijven staan - aan met nog

meer gigantische stalen werken. Als bezoeker wandel je door en om de reusachtige stalen constructies heen, waardoor je niet eens meer door hebt hoe groot de zaal eigenlijk is.

Naast vaste werken als dat van Serra - want ja, hoe verplaats je zoiets? - zijn er wisselende tentoonstellingen op de andere verdiepingen. Het kan gebeuren dat een zaal, maar ook een hele verdieping, gesloten is om een nieuwe tentoonstelling in te richten. Het is daarom raadzaam om voor je je citytrip plant de website van het Guggenheim te checken. Het zou toch zonde zijn als je een deel van dé highlight van Bilbao moet missen...

Als bezoeker wandel je door de reusachtige stalen constructies

Havenstad

Voordat het Guggenheim jaarlijks een miljoen toeristen trok, werd de economie van Bilbao vooral gedreven door de industrie. Van visserij tot scheepsbouw tot mijnbouw: de stad en haar grote haven draaiden om productie en internationale handel. Noch de stad zelf, noch het landschap rondom de stad, met fabrieken en de grote haven, waren trekpleisters voor reizigers.

Toch is het juist die maritieme geschiedenis die een prominente plek krijgt in het Itsasmuseum in Bilbao. Al honderden jaren geleden werden via de rivier Nervión goederen de oude stad binnengebracht. En nog steeds vormt de haven de verbinding met 580 andere havens in de wereld. In het maritieme museum leer je alles over de haven toen en nu. Buiten staan enorme schepen en kranen die je van dichtbij kunt bewonderen. Binnen staan er bijzondere replica's van oude schepen, hangt er schilderkunst uit verschillende eeuwen en zie je educatieve video's over de haven, de industrie en de overstroming die Bilbao in 1983 tot in het oude centrum onder water zette.

Oude centrum

Het oude centrum werd grotendeels verwoest door de overstroming, maar dat is lastig meer voor te stellen als je in het najaarszonnetje door de pittoreske straatjes wandelt. Zevenhonderd jaar geleden, toen Bilbao werd gesticht, stond dit deel van Bilbao vooral in het teken van handel en havenactiviteiten. Inmiddels zijn het vooral hordes toeristen die een wandeling door het Casco Viejo willen maken. Hier zijn het geen negen straatjes zoals in Amsterdam, maar zeven straatjes waar je heerlijk doorheen kunt struinen. Het barst er van de barretjes en leuke winkels met vintage of nieuwe kleding.

Vergeet niet om je tijdens het shoppen te vergapen aan de 14e-eeuwse gotische kathedraal in het hart van het oude centrum. Binnen lijkt het een Spaanse kathedraal als vele andere, maar als je ver genoeg rondloopt kom je uit bij een verrassend binnentuintje met citrusbomen. Wie van religieuze architectuur houdt, kan met het toegangskaartje voor de kathedraal ook meteen een bezoek brengen aan San Anton Parrokia, de kerk die ongeveer in het jaar 1300 aan de oever van de rivier werd gebouwd. Via de glazen vloer krijg je zelfs een klein inkijkje in de archeologische schatten onder de kerk.

Archeologische schatten

De stad Bilbao mag misschien zevenhonderd jaar geleden gesticht zijn, in het gebied woonden al veel eerder mensen - en dieren. Zo leer je in het Arkeologi Museoa, het archeologische museum, dat er zelfs neushoornbotten zijn gevonden in het gebied. Later kwamen daar menselijke artefacten bij, zoals sieraden, dobbelstenen en werktuigen. De ingang van het museum zit als het ware tegen een heuvel aangeplakt, maar daarachter schuilt een gebouw met drie verdiepingen en ga je van de prehistorie naar de middeleeuwen naar de ridders.

In het oude centrum zit nóg een museum dat geheel gewijd is aan de Baskische culturele geschiedenis. Helaas is dat sinds oktober 2021 gesloten vanwege een grootschalige verbouwing. Wanneer het weer open gaat is niet geheel duidelijk, museumverbouwingen lopen immers vaak uit, maar het belooft de moeite waard te worden.

Oud en nieuw

Een hele bijzondere mix van oud en nieuw ervaar je in het Azkuna Zentroa, aan de andere kant van de rivier. Een kleine omweg is de

moeite waard als je de Zubizuri nog niet gezien hebt: wandelen over de moderne voetgangersbrug met veel glas is een belevenis op zich. Het Azkuna Zentroa is een voormalig pakhuis voor wijn en olie. De monumentale buitengevel is uitgeroepen tot Werelderfgoed. Vanbinnen, echter, is het supermoderne gebouw-in-een-gebouw van Philippe Starck een sterk contrast. Let vooral op de 43 pilaren waarop het binnenste gebouw rust. De pilaren zijn stuk voor stuk verschillend en symboliseren een veelheid aan culturen.

Wijn en olie vind je allang niet meer in het Azkuna Zentroa, maar kunst, cultuur en design des te meer. Niet alleen is er een zwembad en een gym in het gebouw, maar ook een bioscoop. En misschien heb je geluk en loop je zo tegen een optreden van het symfonieorkest aan. Vergeet vooral niet om helemaal beneden de expositieruimte te bezoeken, waar regelmatig een nieuwe tentoonstelling te zien is.

Schone kunsten

Ben je wel weer toe aan een vleugje moderne kunst? Verlaat dan de stad niet voordat je het Museo de Bellas Artes hebt bezocht. Als je via de ingang van het oude gebouw binnenkomt, springt direct een merkwaardig kunstwerk in het oog. Aan het plafond in de hoge hal hangen de *Hanging Figures* van Juan Muñoz tussen de trappen: twee menselijke figuren die aan een ketting aan het plafond zijn bevestigd. En die ketting? Die komt uit hun mond...

Ben je bijgekomen en heb je een kaartje bemachtigd, struin dan verder door de zalen van het oude gebouw voor werken van grootheden als Francis Bacon en El Greco. Via een glazen gang kun je naar het nieuwe gebouw, waar je onder meer kunt zien hoe oude schilderijen gerestaureerd worden.

Voetbalmuseum

Het is niet alleen maar kunst en geschiedenis wat de klok slaat in Bilbao. De stad is namelijk ook de thuisbasis van voetbalclub Athletic Bilbao. En zelfs in het stadion van de club, San Mamés, is een museum te vinden. Aan de hand van unieke objecten, zoals oude shirts, bекers en toegangskaartjes kom je alles te weten over het Baskische voetbalteam. Want zeg nou zelf, wie wil niet de honderd jaar oude voetbalschoenen zien van topscorer Telmo Zarra?

Als echte fan kun je nog verder het stadion in tijdens een tour met gids. Toch meer een liefhebber van de derde helft? Ga dan gauw naar boven voor de bar met uitzicht over het veld, terwijl je geniet van een *copa* en een *pintxo*.